

GAZDASÁGI ISMERETEK

A GAZDASÁGI ISMERETEK VIZSGA ÁLTALÁNOS CÉLJAI

A *Gazdasági ismeretek* tantárgy érettségi követelményeiben - mind középszinten, mind emelt szinten - két nagyon fontos elvárás fogalmazódik meg. Egyrészt az, hogy a vizsgázó minél több ismeretet gyűjtsön az őt körülvevő gazdasági környezetről, gazdálkodási szabályokról, a háztartások, üzleti élet gazdálkodási szokásairól. Másrészt annak bemutatása, hogy a vizsgázó mennyire képes megszerzett ismereteit személyes formában - önálló véleményeként - elmondani. Ez részben azt jelenti, hogy saját élményeit és tapasztalatait mennyiben képes általános formában is megfogalmazni, részben pedig azt, hogy a fölvetődő általánosabb kérdésekre és problémákra tud-e konkrét példákat és eseteket mondani. A fenti célok azt is jelentik, hogy a diákokban kialakul az a készség, hajlandóság, amelynek segítségével életük további részében tudatosan és egyben - ha szükséges - kritikusan foglalkoznak gazdasági kérdésekkel.

Míndezek mellett törekvőként jelenik meg, hogy a más tantárgyak körében tanult ismeretanyag beépítésére is sor kerüljön. A diákok képesek legyenek meglátni, szintetizálni azokat az összefüggéseket, amelyeket már hallottak, megtanultak a természetismeret és a társadalomismeret tantárgyak körében. A modern piacgazdasági folyamatok megismerésén, elemzésén kívül például szerepet kap az előzmények vizsgálata, a gazdaságtörténeti fejlődés egyes állomásainak megismerése is.

A vizsga igazi értékét csak részben mutatja az, hogy a diákok mit ismertek meg és tudnak gazdasági ismeretekből a tanulás befejeztével. Legalább ennyire fontos, hogy hogyan viselkednek majd további életük során, amikor olyan helyzetbe kerülnek, amelynek gazdasági vetülete is van.

A piaci viszonyok, a verseny, a munkavállalói és vállalkozói életpályák lehetősége, mint egymástól lényegesen eltérő alternatívák választhatósága, ahogy majd megjelenik az életben, úgy már a vizsga szintjeiben és formáiban is helyet kap.

A VIZSGA KÉT SZINTJE

Mind a középszintű, mind az emelt szintű vizsga két részből áll:

1. írásbeliből
2. szóbeliből

A középszintű érettségi vizsgán a gimnáziumokban számon kérhető tananyag a gazdasági ismereteket az általános műveltség részeként, mint közismeretet kéri számon. A középszintű vizsga elsősorban az elsajátított ismereteket - elsősorban fogalmakat - méri, illetve az alapvető ismeretek számonkérésén túl legfőképpen arra irányul, hogy a diákok tudatosítsák (megértsék) a körülöttük lévő világot.

Az emelt szint vizsgája tudományosabb jellegű, ugyanis az emelt szintű vizsga legfőképpen a felsőoktatásban tovább tanulni szándékozó vizsgázó képességeit és ismereteit vizsgálja. Ez azt jelenti, hogy a vizsga a jelöltektől a középszintű követelményeket meghaladó bonyolultabb ismeretszerzési eljárásokban való jártasságot feltételez, összetettebb és önállóbb rendszerezési, alkalmazási, összehasonlítási és elemzési szempontokat, valamint magasabb fokú gondolkodási, önállóbb ítélet- és véleményalkotási képességeket vár el.

Fontos megjegyezni, hogy a középszintű követelmények egésze vonatkozik az emelt szintre is. A két szint egymásra épül.

Az alábbiakban a gazdasági ismeretek tantárgy érettségi vizsga részeit képező vizsga követelményeit, kompetenciáit, valamint a számonkérés rendszerét határoztuk meg közép- és emelt szinten, komplex módon.

A vizsga formája

Középszinten: írásbeli és szóbeli

Emelt szinten: írásbeli és szóbeli

Középszinten az **írásbeli** vizsga - a hagyományos számonkérési rendszertől eltérően - **projektmunka** készítése. (Egy nagyobb téma feldolgozása, amely részletezve és a gyakorlatra adaptálva tartalmazza a modultárgy több részelemét.)

Középszinten a **szóbeli** vizsga *két részből* áll, egy a vizsgakövetelményeknek megfelelő témakörből **kihúzott tétel kifejtése**, valamint a **projektmunka megvédése** (a dolgozattal kapcsolatos általános elméleti kérdésből és a dolgozathoz kapcsolódó konkrét gyakorlati kérdésből).

Emelt szinten az **írásbeli** vizsga *kétféle módon* történhet. A tanulónak lehetősége van

a) a középszinttel formailag megegyező (tartalmilag mélyebb, átfogóbb ismereteket bemutató) **projektmunka** elkészítésére, vagy

b) az emelt szinten meghatározott témakörökhöz (makroökonómia, a mikroökonómia és a nemzetközi gazdasági ismeretek) kapcsolódó feladatok megoldására.

Emelt szinten a **szóbeli** vizsga A) és B) tételrészekből áll.

A) A vizsgakövetelményeknek megfelelő témakörből **kihúzott tétel kifejtése** és

B) A **projektmunka** megvédéséből vagy egy aktuális probléma (globalizáció, privatizáció, fogyasztóvédelem stb.) értelmezéséből, elemzéséből egy megadott forrás alapján.

I. VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Kompetenciák

1. Szaknyelv alkalmazása

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
1.1. Szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata	A közlések megfogalmazásakor a megfelelő fogalmak használata, mondatokba foglalása A fogalmak felismerése szövegben A szakmai fogalom leglényegesebb elemeinek kiemelése Az egy témához kapcsolódó fogalmak kiválasztása Az összetartozó fogalmak együttes használata Fogalmak meghatározás alapján történő felismerése A médiában gyakran használt kifejezések értelmezése a szövegkörnyezet ismerete alapján Új szakmai fogalmak megismerése a gyakorlati tapasztalatok során	
1.2. A fogalmak jelentés változatainak ismerete		A fogalmak jelentés változatainak megkülönböztetése
1.3. A szakmai fogalmakkal az ismeretanyag bemutatása, jellemzése, értelmezése, meghatározása	A gondolatok tömör, kerek mondatokban kifejtése, úgy hogy a mondatok egységes szöveggé álljanak össze	Önálló állásfoglalás

2. Az ismeretanyag differenciálása

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
2.1. Lényegkiemelés	Kérdések megválaszolása Az ismeretanyag legfontosabb elemeinek bemutatása, a területi (idő) korlátok figyelembevételével	Lényeges és kevésbé lényeges szempontok megkülönböztetése Információk szétválogatása szakmailag meghatározott szempontok alapján Megfigyelési szempontok kiválasztása
2.2. Különbségek és azonosságok	Közös és eltérő tulajdonságok felsorolása Kölcsönhatások felismerése és kiemelése Adott témában a problémák árnyalt vizsgálata, különböző álláspontok ismerete, illetve felismerése	A tulajdonságok értékelése különböző szempontok szerint
2.3. A modellalkotás és elvonatkoztatás képessége	A vizsgálat szempontjából fontos összefüggéseket mutató elemek felismerése Általános következtetésre konkrét példák felsorolása Eseménysorok bemutatása Rendszeren belül alrendszerek értelmezése	Konkrét példák az általános következtetések megfogalmazása Általános következtetésre konkrét példák felsorolása Tények és törvényszerűségek

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
	Adatokból táblák és ábrák készítése Ismert adatokból számítások segítségével „új” információ szerzése Az elkészített táblázatban szereplő adatok egyszerű (hétköznapi) értelmezése A tanult modellek felismerése, alkalmazása	közötti összefüggések felismerése

3. Problémaközpontú gondolkodás

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
3.1. A probléma felismerése	A feladat helyes értelmezése A tananyagegységben a megoldandó probléma kiemelése Esettanulmányokban és példaesetekben a szakmai probléma felismerése és megfogalmazása	Esettanulmányokban és példaesetekben igények és elvárások megfogalmazása
3.2. A problémamegoldás keresése	A megoldás lépésekre bontása A megoldási lépések felsorolása A megoldások információ szükségletének meghatározása A megoldási alternatívák lehetőségének felismerése	A megoldások információ szükségletének meghatározása Megfogalmazott probléma többféle megoldása - változatok értelmezése A különböző megoldások összevetése - előnyök és hátrányok felismerése A felismert és megfogalmazott előnyök és hátrányok összevetése
3.3. Problémamegoldás értékelése	A várható eredmény becslése Néhány lehetséges alternatíva felvázolása	Okok és következmények felismerése, megfogalmazása

4. A gyakorlat modellezése

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
4.1. Számítások	Egyszerű számítások elvégzése	Mutatósámok kiszámítása A gazdasági szövegekben megfogalmazott információk számszerűsítése. A várható eredmények becslése, a kapott értékek rövid szöveges értelmezése
4.2. A gyakorlat megjelenése	Mikro- és makroszemlélet különbségének értelmezése Annak felismerése, hogy a gyakorlatban felmerülő problémákat hogyan lehet az elméletben tanultak segítségével megoldani	

5. Az ismeretek komplex kezelése

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
5.1. Egy adathalmazból többféle feladat megoldása	A különböző feladat kidolgozások eredményeinek összevetése	A tanult matematikai eszközök alkalmazása a gazdasági problémák modellezése során Konzisztens függvényrendszerek használata, értelmezése
5.2. Szakmaelemek összekapcsolása	Összefüggő tananyagrészek összekapcsolása (különös tekintettel a gazdaságtörténeti események máig érzékelhető hatásaira)	

6. Források használata és értékelése

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTEN	EMELTSZINTEN
6.1. Forrásokból információk gyűjtése, következtetések levonása	A forrás tartalmával kapcsolatos egyszerű kérdések megválaszolása A forrásban szereplő adatok, információk felismerése és összekapcsolása a gazdasági modellekkel. (Elméleti és gyakorlati „tapasztalatok” egybevetése)	Megadott szempontok alapján a források tartalmára vonatkozóan következtetések levonása Állítások megfogalmazása
6.2. Információk összevetése		Tartalmi és formai különbségek kiválasztása két azonos témájú forrásból
6.3. Információk gyűjtése statisztikai forrásokból	Statisztikai táblák, grafikus ábrák tartalmára állítások megfogalmazása, következtetések levonása	

Részletes követelmények

Témák ismertetése szintenként

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A közgazdaságtan alapfogalmai, főbb kérdései, vizsgáldási módszerei	A közgazdaságtan tárgya, elhelyezése a tudományok rendszerében. A közgazdaságtan tudomány részei. Alap problémája, alapvető kérdései. A gazdasági gondolkodás alapvető elvei. A szűkösség problémája. Főbb gazdasági szereplők jellemzése, helyük a gazdálkodási folyamatban. A gazdasági körforgás. Aktuális kérdések, amelyekre keresik a választ. Vizsgáldási módszereinek lényegi elemei és ezek példákon keresztül történő bemutatása.	A közgazdaságtan történelmének fő korszakai (közgazdasági elődök - merkantilizmus, fiziokraták, Adam Smith munkássága, klasszikus közgazdaságtan, Keynes munkássága, neoklasszikus közgazdaságtan, polgári közgazdaságtan és marxizmus, gazdasági liberalizmus), az egyes korszakok jellemzői és neves képviselői. A modellezés, mint vizsgálati eszköz előnyei, hátrányai. A határelemzés, mint alapvető eszköz. Határelemzés versus átlagelemzés. A gazdasági racionalitás értelmezése. A ceteris paribus elv alkalmazása. Az alternatív költség fogalmának meghatározása, értelmezése. Gazdasági rendszerek. Magyarország gazdasága, mint piacgazdaság.
A piaci mechanizmus alapvető elemei, működése, a piacgazdaság jellemzői	A piac fogalma, típusai, a piaci szereplők meghatározása. A kereslet, a keresleti függvény és a kínálat, kínálati függvény értelmezése. Marshall-kereszt segítségével a piaci egyensúly, a túlkereslet és túlkínálat értelmezése. A „láthatatlan kéz” működésének, a piaci önszabályozásnak a bemutatása.	A piacgazdaság alappillérei - magántulajdon, elosztási rendszerek, munkamegosztás, verseny. Az árak szerepe a piacon. Piaci folyamatok magyarázata a Marshall-kereszt segítségével. Specializáció és a komparatív előnyök tana.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A pénz kialakulása és funkciói	<p>A különböző pénztörténeti korszakok bemutatása a munkamegosztás és a csereformák fejlődésén keresztül.</p> <p>A pénz funkciók meghatározása, és annak szemléltetése, hogy a különböző pénzformák, hogyan töltötték be a pénz szerepkörét.</p> <p>A pénz szerepe a gazdálkodásban.</p> <p>A váltó fogalma, szerepe a bankjegy kialakulásában.</p>	<p>Bankok és a hitelezés kialakulása.</p> <p>Egyszintű, kétszintű bankrendszer, pénzintézetek fajtái, azok főbb jellemzői.</p> <p>A magyar bankrendszer kialakulása.</p>
A fogyasztó, mint a gazdaság egyik kulcsszereplője, döntési mechanizmusai, illetve a fogyasztói magatartás elemzése	<p>A háztartás, mint fogyasztó helye, szerepe a modern gazdaságban.</p> <p>A szükségesség értelmezése a háztartás esetén.</p> <p>A racionalitás értelmezése a fogyasztóra, s ennek modellezése.</p> <p>A szükséglet fogalma, csoportosítása, rangsorolása (preferencia rendszer).</p> <p>Háztartás költségvetésének összeállítása.</p> <p>A háztartás megtakarítása, befektetési szempontjai.</p> <p>A piaci keresleti függvény ábrázolása és jellemzése.</p>	<p>A fogyasztás, család, háztartás, szükséglet, igény és kereslet fogalma, az egyes fogalmak közötti különbségek, illetve összefüggések.</p> <p>A hasznosság kardinális és ordinális megközelítése.</p> <p>Hasznossági függvények ábrájának elemzése.</p> <p>Telítettségi pont jelentése és felismerése.</p> <p>A határhaszon és a csökkenő határhaszon értelmezése.</p> <p>A fogyasztók preferenciáinak bemutatása közömbösségi görbék rendszerén keresztül.</p> <p>A fogyasztói döntést korlátozó tényezők, a jövedelem és az árak változásának hatása a fogyasztói döntésekre.</p> <p>A költségvetési egyenes értelmezése.</p> <p>A piaci keresleti függvény levezetése.</p>
A fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők	<p>A marketing eszközök hatása a fogyasztói döntésekre.</p> <p>A fogyasztó jogai, fogyasztóvédelem.</p>	<p>A kereslet rugalmasságának többoldalú megközelítése, értelmezése.</p>
A vállalkozások fogalma, célrendszere, vállalkozási formák	<p>A vállalkozó fogalma.</p> <p>Vállalkozói tulajdonságok.</p> <p>A vállalkozások fogalma és céljai.</p> <p>A vállalkozás alapításának, működésének külső és belső feltételei, érintettjei.</p> <p>Vállalkozások csoportosítása különböző szempontok alapján. Vállalkozási formák jellemzése.</p>	<p>Vállalkozói és a menedzseri szerepkör összehasonlítása.</p> <p>Vállalkozási forma megválasztásának szempontjai, a különböző vállalkozási formák előnyei és hátrányai.</p> <p>Tulajdonosi szerkezet alakulása az utóbbi években Magyarországon.</p> <p>A privatizáció fogalma, alapvető formái, jelentősége, szerepe a magyarországi átalakulás során a 90-es évektől kezdődően.</p> <p>A nonprofit szféra főbb területei és sajátosságai.</p>
A termelés erőforrásai és felhasználási lehetőségeik	<p>Termelési tényezők megnevezése, jellemzése.</p> <p>Az erőforrások kíméletes használatának problémaköre.</p> <p>A termelési tényezők szerepe a vállalkozás döntéseiben.</p>	<p>Az erőforrások és a termelés kapcsolata.</p> <p>A technológiai és gazdasági hatékonyság.</p>

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
	<p>A munkamegosztás jelentősége, fejlődése a termelésben.</p> <p>Termelékenységet befolyásoló tényezők.</p> <p>A vállalkozás működése során felmerülő költségek típusai.</p> <p>A termelői racionalitás értelmezése és a profit alakulása.</p> <p>Az idő szerepe és értelmezése a közgazdaságban.</p>	<p>A termelési függvény elemzése, meghatározói, ábrázolása.</p> <p>Kiadás versus költség és bevétel versus haszon.</p> <p>A vállalkozás működése során felmerülő költségek jellemzői és a közöttük érvényesülő összefüggések.</p> <p>A különböző profitkategóriák meghatározása, értelmezése.</p> <p>A különböző bevételi, költség- és profitfüggvények elemzése, meghatározói, ábrázolásuk.</p>
<p>Piaci formák és jellemzőik. A racionális vállalkozói magatartás különböző piaci viszonyok között</p>	<p>A piaci formák és jellemzőik.</p> <p>A vállalkozás piaci helyzetének, döntéseinek szerepe az árbevétel alakulásában.</p> <p>A profitorientáció értelmezése.</p> <p>A fedezeti pont jelentősége a vállalkozási döntésekben.</p> <p>A tisztességes piaci magatartás és verseny védelmének állami eszközei és a versenyszabályozás.</p>	<p>A tökéletes verseny viszonyai között működő vállalkozások döntéseinek sajátosságai, a profitmaximum helyének meghatározása.</p> <p>A verseny „torzulásai” és azok szükségszerűsége.</p> <p>A monopolhelyzet kialakulásának okai.</p> <p>A monopólium, mint piaci forma jellemzői, döntéseinek sajátosságai, a profitmaximum helyének meghatározása.</p> <p>A fedezeti pont és az üzembeszárási pont értelmezése és számítása különböző piaci formák esetén.</p> <p>A természetes monopólium kialakulása, működésének szabályozási lehetőségei.</p> <p>Az árdiszkrimináció értelmezése, fajtái.</p> <p>A monopolhelyzet társadalmi előnyei és hátrányai, különös tekintettel a jóléti szempontokra.</p> <p>A fogyasztói és a termelői többlet, illetve a holtteherveszteség értelmezése.</p>
<p>A vállalkozás finanszírozása, működését és vagyoni helyzetét befolyásoló tényezők. A tőkepiac</p>	<p>Az induló tőke, a pótlólagos tőkebefektetések és az eredmény hatása a vállalkozás vagyoni helyzetére.</p> <p>A vállalkozás eredményét befolyásoló tényezők.</p> <p>Finanszírozási források: saját forrás, idegen forrás.</p> <p>A tőke ára.</p> <p>A kereskedelmi bankok ezzel kapcsolatos feladatai.</p> <p>Folyószámla hitelek; Rövid, közép- és hosszú lejáratú bankhitelek.</p> <p>Hitelezéssel kapcsolatos alapfogalmak (kamat, futamidő, fedezet, jelzálog, sajáterő).</p>	<p>A jövedelem és a vagyon kapcsolata.</p> <p>A vagyonértékelés módjai.</p> <p>A jelenérték számítás.</p> <p>A tőkekínálat jellemzői, alakulására ható tényezők.</p> <p>A tőkekereslet jellemzése, alakulására ható tényezők.</p> <p>Értékpapírok fajtái és jellemzői.</p> <p>A tőzsdék fajtái, működésük.</p> <p>Részvények adás-vételének gyakorlata, jelentősége.</p>

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A piaci mechanizmus működési zavarai	A vállalat működését befolyásoló „külső környezet” főbb összetevői. Az externáliák fogalma, elemzése, hatása a vállalkozás életére, különös tekintettel a <i>környezetgazdálkodás</i> jelentőségének növekedésére.	Közjavak, magánjavak, vegyes javak. A potyautas magatartás. Piaci mechanizmus kritikája, működési elégtelenségei.
A munka, mint termelési tényező a gazdálkodás folyamatában	A munkaerő, mint termelési tényező bemutatása. Az emberi erőforrás helye, szerepe a vállalkozások életében. A munkaerő-piaci elhelyezkedést segítő kompetenciák. A bérmeghatározó tényezők, a piaci és a nem piaci erők hatása. A szociális párbeszéd a munkáltatók és a munkavállalók között.	A munkakínálat jellemzői, alakulására ható tényezők. A munkakereslet jellemzése, alakulására ható tényezők. A humán tőke befektetés megtérülése. A munkabérek alsó és felső korlátja.
A makrogazdaság szereplői és a makrojövedelem keletkezése	A makrogazdaság szereplői és a makrogazdasági körforgás. A nemzetgazdaság kibocsátásának mérésének problémái. Makrogazdasági mutatók értelmezése, számításuk. A háztartások jövedelmének keletkezési forrásai. A jövedelem felhasználása. A háztartások megtakarítási attitűdjei, formái. A megtakarítások szerepe a makrogazdaságban. A fogyasztás, a megtakarítások, a beruházások közötti makrogazdasági összefüggés.	A nemzetgazdasági fogyasztási és a beruházási függvény ismerete, elemzése, meghatározóik, ábrázolásuk. A fogyasztás részesedése a nemzetgazdaság által megtermelt jövedelemből. Életszínvonal. A hazai fogyasztás összehasonlítása nemzetközi példákkal. Az árupiaci kereslet a tervezett jövedelem függvényében.
A modern pénz teremtése és a pénzpiac	A modern pénz fogalma, a pénzteremtés folyamata, mechanizmusa. Pénzkímélő eszközök használata a gyakorlatban.	A pénzkeresletre ható tényezők. A pénzkínálat alakulása és a jegybank szerepe ebben. A pénzkeresleti és a pénzkínálati függvény ismerete, elemzése, ábrázolása. A gazdaság pénzszükségletét meghatározó tényezők. Az egyensúlyi kamatláb. Pénzügyi intézmények rendszere Magyarországon - szereplők, feladatuk és tevékenységük.
A munkapiac és a munkanélküliség problémájának elemzése	A munkapiaci szereplők meghatározása, a kereslet és kínálat értelmezése. A munkapiac szemléltetése a keresleti és kínálati függvény segítségével. A munkapiaci helyzetek értelmezése. A munkanélküliség fogalma, típusai, mérése. Munkanélküliségi ráta értelmezése.	A munkakeresleti és a munkakínálati függvény ismerete, elemzése, ábrázolása. Foglalkoztatottság és munkanélküliség Magyarországon. A hazai és a nemzetközi foglalkoztatottsági és munkanélküliségi adatok összehasonlítása. A tőkeállomány és a foglalkoztatottság hatása a nemzetgazdasági jövedelem alakulására.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Az állam gazdasági szerepvállalásának megjelenése, oka, fejlődési szakaszai, a gazdasági válságok	A klasszikus újratermelési ciklus sajátosságainak bemutatása. A modern állam szerepvállalásának közvetlen előzményei. Az állami beavatkozás oka, célja, eszközei.	A makrogazdasági egyensúly meghatározása és a válságciklusok jellemzői az állami szerepvállalás megjelenése előtt és után. Az állami újraelosztás mértékének összehasonlítása. Magyarország, Nyugat-Európai országok és az Egyesült Államok példái alapján.
Költségvetés politika jellemzői	A fiskális politika fogalma, a költségvetés felépítése, egyenlege, a deficit finanszírozás módjai. A költségvetési politika eszközrendszere, különös tekintettel az adózásra. A költségvetési politika hatásmechanizmusa, veszélyei.	Az állami újraelosztás hatása a GDP alakulására. A feketegazdaság és a költségvetési hiány problémái Magyarországon. Adónemek. Adópolitika és adómorál Magyarországon.
Az infláció és a monetáris gazdaságpolitika jellemzői	Az infláció fogalma, mérése, típusai, okai. Infláció hatása a gazdaságra és az egyes gazdasági szereplőkre. A monetáris politika fogalma, céljai. A monetáris szabályozás jegybanki eszközei, működésének mechanizmusa.	A fogyasztási szokások és a profitvárakozások hatása az infláció alakulására. A pénzkinálat alakulása és az infláció kapcsolata. Az ár-bér spirál értelmezése.
A nemzetgazdaság külgazdasági kapcsolatai	A kereskedelmi és fizetési mérleg felépítése és a közöttük lévő kapcsolat. A valutakereslet és valutakinálat értelmezése, jellemzése. A különböző valutaárfolyamok. Napjaink valutáinak árfolyam-meghatározása, az EURO jelentősége. Magyarország külgazdasági kapcsolatainak áttekintése.	A nyitott gazdaság egyensúlya. A valutakeresleti és a valutakinálati függvény ismerete, elemzése, ábrázolása. A fix és a lebegő valutaárfolyamos rendszerek jellemzői. Az eurózónához csatlakozás feltételei. Eurózónához csatlakozás előnyei és hátrányai.
Aktuális gazdasági problémák és megoldási alternatívák	A munkanélküliség és az infláció kezelésének lehetséges módjai. A téma lehetőséget ad néhány aktuális gazdasági probléma megnevezésére (pl.: infláció, munkanélküliség, szegénység, fizetési mérleg hiány, eladósodás, fenntartható gazdasági fejlődés stb.). Ezek közül valamely probléma hazai megjelenésének bemutatása. (Például: Magyarország európai uniós tagságának hatása a hazai munkaerőpiacra.)	A gazdasági problémák közül egy-kettő részletesebb kifejtése. A probléma megoldási alternatíváinak felvázolása.
A globalizáció	A globalizáció fogalma. Napjaink gazdasági együttműködési formáinak bemutatása. Az együttműködésből származó előnyök, problémák. Napjaink nemzetközi gazdasági együttműködésének formái, tendenciái. A fejlett és fejlődő országok helye, szerepe a nemzetközi munkamegosztásban. Ez Európai Unió, mint gazdasági integráció.	Küzdelem a gazdasági problémák megoldásáért (környezetvédő, segélyező, regionális stb. programok, szervezetek). A globalizációs folyamatok jellemzése, előnyeinek és hátrányainak bemutatása. Magyarország integrálódása a világgazdaságba és az EU-ba.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
		<p>Magyarország gazdaságának értékelése a világ más országaihoz képest. Alternatív közgazdaságtan: miért alakult ki, példák a hagyományostól eltérő válaszokra.</p>